

Սիմենս Ինդասթրի Սոֆթվեր ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

*2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Անկախ աուդիտորի եզրակացության հետ միասին*

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Ֆինանսական հաշվետվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	1
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	2
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	3
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	4

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1. Ընդհանուր տեղեկատվություն	5
2. Պատրաստման հիմքերը	5
3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ	7
4. Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	14
5. Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	15
6. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	15
7. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	15
8. Վարձակալության գծով պարտավորություններ	15
9. Հարկում	16
10. Կապիտալ	17
11. Հասույթ	17
12. Աշխատավարձ և այլ հատուցումներ աշխատակիցներին	17
13. Վարչական և այլ գործառնական ծախսեր	17
14. Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ	18
15. Կապակցված կողմերի միջև գործարքները	18
16. Ռիսկի կառավարում	19
17. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած դեպքեր`	21

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

"Սիմենս Ինդասթրի Սոֆթվեր" փակ բաժնետիրական ընկերության բաժնետիրոջը

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել "Սիմենս Ինդասթրի Սոֆթվեր" փակ բաժնետիրական ընկերության ("Ընկերություն") ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ՝ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Ընկերության ֆինանսական վիճակը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (ՀՄՍՍ-ների):

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի Միջազգային Ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներին) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը նկարագրված է այս եզրակացության՝ "Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար" բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ Հաշվապահների Եթիկայի Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի Եթիկայի միջազգային կանոնագրի (ներառյալ Անկախության Միջազգային Ստանդարտները) (ՀԷՄՍԻ կանոնագիրը), և պահպանել ենք Եթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀԷՄՍԻ կանոնների: Մենք համոզված ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ֆինանսական հաշվետվությունները ՀՄՍՍ-ներին համապատասխան պատրաստելու և ճշմարիտ ներկայացնելու, ինչպես նաև այնպիսի ներքին վերահսկողության համակարգի համար, որը, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու, համապատասխան դեպքերում անընդհատ գործելու հետ կապված հարցերը բացահայտելու և կազմակերպության գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Ընկերությունը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները, ամբողջությամբ վերցրած, գերծ են Եական խեղաթյուրումից՝ անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ Աուդիտի Միջազգային Ստանդարտներին համաձայն իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի Եական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են Եական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- ▶ Հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների Եական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած Եական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով Եական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում,
- ▶ Ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար,
- ▶ Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև դեկլարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը,
- ▶ Եզրահանգում ենք դեկլարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, թե արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված Եական անորոշություն, որը կարող է Եական կասկած հարուցել Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրակացնում ենք, որ առկա է Եական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, երբ այդ բացահայտումները համապատասխան չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն, ապագա իրադարձություններն ու հանգամանքները կարող են հանգեցնել Ընկերության գործունեության անընդհատության դադարեցմանը,
- ▶ Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքն ու բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Ի թիվս այլ հարցերի, մենք Դիտորի Խորհրդին հաղորդակցում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

"Էրնսթ ընդ Յանգ" ՓԲԸ

Աուդիտի բաժնի գործընկեր և գլխավոր տնօրեն՝

Էրիկ Հայրապետյան

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

'000 ՀՀ դրամ	Ծան.	2021	2020
Ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ, ոչ նյութական ակտիվներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	4	1,771,952	385,437
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	9	263,952	263,950
Ոչ ընթացիկ կանխավճարներ		39,450	39,450
Աշխատակիցներին տրված փոխառությունների գծով ակտիվներ		124,560	148,028
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		2,199,914	836,865
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	5	702,799	551,970
Պաշարներ		341	130
Հետաձգված ծախսեր		9,155	10,149
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6	171,896	188,993
Աշխատակիցների փոխառությունների գծով ակտիվներ		17,016	-
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		901,207	751,242
Ընդամենը ակտիվներ		3,101,121	1,588,107
Սեփական կապիտալ	10		
Բաժնետիրական կապիտալ		100	100
Պահուստային կապիտալ		155,033	155,033
Զբաղիչված շահույթ		764,463	713,806
Ընդամենը սեփական կապիտալ		919,596	868,939
Պարտավորություններ			
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Հաշվեգրված բաժնետոմսերի վրա հիմնված պարգևատրում		28,898	24,065
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր		-	347
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	8	1,258,092	-
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		1,286,990	24,412
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Հաշվեգրված բաժնետոմսերի վրա հիմնված պարգևատրում		46,050	70,055
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	7	534,855	432,198
Ընթացիկ պարտավորություններ շահութահարկի գծով		-	88,228
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	8	313,630	104,275
Ընթացիկ պարտավորություններ		894,535	694,756
Ընդամենը պարտավորություններ		2,181,525	719,168
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		3,101,121	1,588,107

Հաստատվել և ստորագրվել է ղեկավարության կողմից 2023թ. նոյեմբերի 7-ին:

Ռեբեկա Օ. Դուլայեր
Ռեբեկա Օ. Դուլայեր
 Տնօրեն

Արմեն Դալլաբյան
Արմեն Դալլաբյան
 Գլխավոր հաշվապահ

Կից ծանոթագրությունները, որոնք ներկայացված են 5-21 էջերի վրա հանդիսանում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն**2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**

'000 ՀՀ դրամ	Ծան.	2021	2020
Հասույթ	11	3,638,974	4,179,101
Այլ գործառնական եկամուտ		9,246	35,449
Աշխատավարձ և այլ հատուցումներ աշխատակիցներին	12	(2,624,535)	(2,901,446)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	4	(506,465)	(762,699)
Վարչական և այլ գործառնական ծախսեր	13	(231,587)	(244,698)
Գործառնական շահույթ		285,633	305,707
Տոկոսային ծախսեր		(163,000)	(47,247)
Տոկոսային եկամուտ		20,264	25,232
Աշխատակիցների հատուցումներից ծախսեր		(20,840)	(17,960)
Փոխարժեքային տարբերությունից զուտ օգուտ		(846)	2,073
Շահույթ նախքան շահութահարկը		121,211	267,805
Շահութահարկի գծով ծախս	9	(70,554)	(95,726)
Հաշվետու տարվա շահույթ կամ վնաս		50,657	172,079

Կից ծանոթագրությունները, որոնք ներկայացված են 5-21 էջերի վրա հանդիսանում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը

**Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**

'000 ՀՀ դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Պահուստային կապիտալ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը կապիտալ
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	100	155,033	541,727	696,860
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք				
Հաշվետու տարվա շահույթ	-	-	172,079	172,079
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ տարվա համար	-	-	172,079	172,079
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	100	155,033	713,806	868,939
Հաշվետու տարվա շահույթ	-	-	50,657	50,657
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	-	-	50,657	50,657
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	100	155,033	764,463	919,596

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն**2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**

'000 ՀՀ դրամ	Ծան.	2021	2020
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Վաճառքներից ստացված մուտքեր		3,444,900	3,728,596
Վճարումներ մատակարարներին		(367,688)	(407,716)
Վճարումներ աշխատակիցներին		(1,887,132)	(2,112,763)
Վճարումներ այլ հարկերի գծով		(508,741)	(595,138)
Վճարումներ շահութահարկի գծով		(163,927)	(34,540)
Գործառնական գործունեության գծով այլ վճարումներ		(15,815)	(15,402)
Գործառնական գործունեությունից դրամական զուտ հոսքեր		501,597	563,037
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր			
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(43,641)	(17,215)
Ոչ ընթացիկ ակտիվների վաճառքից մուտքեր		1,929	1,229
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական հոսքեր		(41,712)	(15,986)
Ֆինանսական գործունեությունից հոսքեր			
Վարձակալության գծով պարտավորության մարումներ		(478,060)	(509,274)
Աշխատակիցներին տրամադրված փոխառությունների մարումներ		123,477	149,291
Աշխատակիցներին փոխառությունների տրամադրում		(122,399)	(106,522)
Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական հոսքեր		(476,982)	(466,505)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ		(17,097)	80,546
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարվա սկզբում		188,993	108,447
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարվա վերջում	6	171,896	188,993

Կից ծանոթագրությունները, որոնք ներկայացված են 5-21 էջերի վրա հանդիսանում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը

Հազար ՀՀԴ

1. Ընդհանուր տեղեկատվություն

Մենթոր Գրաֆիկս Դիվելոպմենթ Սերվիսիս ՓԲԸ-ն (Mentor Graphics Development Services CJSC) (այսուհետ՝ Ընկերություն) սկզբնապես հիմնադրվել է Հայաստանում 2002 թվականի փետրվարի 5-ին Պոնտե Սոլյուշնս ՍՊԸ-ի (Ponte Solutions LLC) հիման վրա, որը ձեռք է բերել Մենթոր Գրաֆիկս Իռլանդիա Լիմիթիդը (Mentor Graphics Ireland Limited) Պոնտե Սոլյուշնս Ինկ.-ից (Ponte Solutions Inc.) 2008 թվականի մայիսին:

Հիմնական գործունեությունը հետևյալն է. Ընկերությունը մատուցում է հետազոտության և զարգացման (ծրագրային ապահովման) ծառայություններ իր միակ հաճախորդին՝ Մենթոր Գրաֆիկս Իռլանդիա Լիմիթիդ ՓԲԸ-ին (Mentor Graphics Ireland Limited), որից եկամուտը հաշվեգրվում է ծախսեր գումարած մեթոդի հիման վրա: Ընկերության աշխատակիցների միջին թվաքանակը 2021 թվականին կազմել է 117 աշխատակից (2020թ.՝ 132 աշխատակից):

Գրանցման վայրն է՝ ՀՀ, ք.Երևան 0038, Հալաբյան 16, 5-րդ հարկ:

2021 թվականի մայիսի 31-ին Ընկերությունը փոխել է անվանումը՝ Մենթոր Գրաֆիկս Դիվելոպմենթ Սերվիսիս ՓԲԸ-ից (Mentor Graphics Development Services CJSC) դարձնելով Սիմենս Ինդուստրի Սոֆթվեր ՓԲԸ (Siemens Industry Software CJSC): Այսուհետև, 2022 թվականի ապրիլի 8-ին Ընկերության միակ բաժնետերը, որը նախկինում հայտնի էր որպես Մենթոր Գրաֆիկս Իռլանդիա Լիմիթիդ (Mentor Graphics (Ireland) Limited), անվանափոխվել է Սիմենս Ինդուստրի Սոֆթվեր Լիմիթիդ (Siemens Industry Software Limited):

2. Պատրաստման հիմքերը

ա) COVID-19 համաճարակի ազդեցությունը

2020 թվականին COVID-19 համաճարակի արագ տարածման պատճառով շատ կառավարություններ, այդ թվում՝ Հայաստանի կառավարությունը, ձեռնարկել են համաճարակի դեմ պայքարի տարբեր միջոցներ՝ ներառյալ ճանապարհորդությունների սահմանափակումները, կարանտինները, բիզնեսի և այլ վայրերի փակումը և որոշ տարածքների արգելափակումը: Այս միջոցառումներն ազդել են համաշխարհային մատակարարման շղթայի, ապրանքների և ծառայությունների պահանջարկի, ինչպես նաև բիզնես գործունեության մասշտաբի վրա: Ակնկալվում է, որ համաճարակն ինքնին, ինչպես նաև հարակից հանրային առողջապահական և սոցիալական միջոցառումները կարող են ազդել ոլորտների լայն շրջանակի կազմակերպությունների գործունեության վրա:

Ընկերությունը շարունակում է գնահատել համաճարակի և փոփոխվող տնտեսական պայմանների ազդեցությունն իր գործունեության, ֆինանսական վիճակի և ֆինանսական արդյունքների վրա:

բ) Գործարար միջավայրը Հայաստանում

Հայաստանը շարունակում է տնտեսական բարեփոխումները և իրավական, հարկային, կարգավորող համակարգերի զարգացումը: Հայաստանի տնտեսության ապագա կայունությունը մեծապես կախված է այս բարեփոխումներից ու զարգացումներից, ինչպես նաև կառավարության կողմից ձեռնարկվող տնտեսական, ֆինանսական և դրամավարկային միջոցառումների արդյունավետությունից:

Հայաստանի Հանրապետությունում իրավիճակը սրվել է Ադրբեյջանի Հանրապետության կողմից սանձազերծված պատերազմի արդյունքում: Չնայած զինադադարի համաձայնագրին, պատերազմի հետևանքները Հայաստանի տնտեսության վրա թե՛ կարճաժամկետ, թե՛ երկարաժամկետ հեռանկարում դեռևս անորոշ են:

Այս իրադարձությունները կարող են Եական ազդեցություն ունենալ Ընկերության հետագա գործունեության և ֆինանսական կայունության վրա, որոնց ամբողջական հետևանքները ներկայումս դժվար է կանխատեսել: Ապագա տնտեսական և քաղաքական իրավիճակը և դրա ազդեցությունը Ընկերության գործունեության վրա կարող են տարբերվել ղեկավարության ներկայիս սպասումներից: Դեկավարությունը կարծում է, որ ձեռնարկում է համապատասխան միջոցներ՝ աջակցելու Ընկերության բիզնեսի կայունությանը ներկա պայմաններում:

գ) Համապատասխանություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (ՀՖՄՍ) պահանջներին համաձայն, ինչպես կազմված և հրապարակված է Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄՍ) կողմից:

Հազար ՀՀԴ

2. Պատրաստման հիմքերը (շարունակություն)

դ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը ՀՀ դրամն է (այսուհետ՝ ՀՀԴ), որը հանդիսանում է Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթը և սույն ֆինանսական հաշվետվություններին ներկայացման արժույթը:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հայկական դրամով, քանզի ղեկավարությունը համոզված է, որ այն առավել օգտակար է դրանց օգտագործողների համար: Ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է հազար ՀՀԴ-ով և կլորացված մինչև մոտակա հազար միավորը, եթե այլ բան սահմանված չէ:

ե) զնահատումներ և դատողություններ

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունից պահանջվում է կատարել մի շարք կարևոր հաշվապահական զնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն վերջիններս պատրաստման ամսաթվի դրությամբ ակտիվների ու պարտավորությունների և հաշվետվությունների ժամանակահատվածում՝ եկամուտների և ծախսերի գումարների վրա:

Մասնավորապես, Ընկերությունը բացահայտել է մի շարք ոլորտներ, որտեղ անհրաժեշտ են էական դատողություններ, զնահատումներ և ենթադրություններ: Այս ոլորտներից յուրաքանչյուրի վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվությունը և դրանց ազդեցությունը առանձին հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վրա, նկարագրված են ստորև՝ համապատասխան հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության որակական և քանակական ցուցանիշներում, որոնք ներառում են դատողություններ:

Վարձակալություններ – լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքի զնահատում

Ընկերությունը չի կարող հեշտությամբ որոշել վարձակալության մեջ ներառված տոկոսադրույքը, հետևաբար, վարձակալության պարտավորությունները չափելու համար օգտագործում է իր լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը (IBR): Վերջինս այն տոկոսադրույքն է, որը Ընկերությունը կվճարեր նմանատիպ ժամկետով և ապահովվածությամբ փոխառություն վերցնելու համար՝ անհրաժեշտ համանման տնտեսական միջավայրում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի արժեքին հավասար ակտիվի ձեռքբերման համար: Հետևաբար, IBR-ն արտացոլում է այն, ինչ Ընկերությունը «կվճարեր, որը պահանջում է զնահատում, երբ առկա չեն դիտարկելի դրույքաչափեր կամ երբ դրանք պետք է ճշգրտվեն՝ արտացոլելու վարձակալության պայմանները:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ շահույթի/վնասի գեղջման տոկոսադրույքը:

Ընկերությունը աշխատակիցներին տրամադրել է փոխառություն, որոնք ի սկզբանե առաջարկվում է անտոկոս, բայց գեղջված շուկայական տոկոսադրույքով: Ընկերությունը որոշում է գեղջման տոկոսադրույքը աշխատակիցների հատուցումների ծախսերի սկզբնական ճանաչման ժամանակ շահույթում/վնասում հաշվառելու նպատակով՝ կիրառելով ՀՀ դրամով երկարաժամկետ սպառողական փոխառությունների համար Կենտրոնական բանկի հրապարակած շուկայական դրույքաչափը:

Հարկումը

Ղեկավարության դատողությունն է պահանջվում որոշելու հետաձգված հարկային ակտիվի գումարը, որը կարող է ճանաչվել՝ հիմնվելով ապագա հարկվող շահույթի հավանական ժամանակի և մակարդակի վրա, ինչպես նաև ապագա հարկային պլանավորման ռազմավարության ազդեցության զնահատումը: Լրացուցիչ մանրամասները ներկայացված են ծանոթագրություն 9-ում:

զ) Նոր և փոփոխված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Ընկերությունն առաջին անգամ կիրառել է որոշ ստանդարտներ և փոփոխություններ, որոնք ուժի մեջ են մտնում 2021 թվականի հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող ժամանակաշրջաններից: Ընկերությունը վաղաժամկետ չի որոշեցրել որևէ այլ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որը հրապարակվել է, բայց դեռ ուժի մեջ չի մտել:

Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 3-ի «Բիզնես»-ի սահմանումը

ՖՀՄՍ 3-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ բիզնես համարվելու համար գործունեությունների և ակտիվների փոխկապակցված ամբողջությունը պետք է առնվազն ներառի ելակետային տվյալներ և բովանդակային գործընթացներ, որոնք միասին նշանակալիորեն կնպաստեն արդյունք ստեղծելու ունակությանը: Ավելին, այն սահմանում է, որ բիզնեսը կարող է գոյություն ունենալ առանց ներառելու բոլոր ելակետային տվյալները և գործընթացները, որոնք անհրաժեշտ են «արդյունք ստեղծելու համար»: Այս փոփոխությունները որևէ ազդեցություն չունեն Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, բայց կարող են ազդել ապագա ժամանակահատվածների վրա, եթե Ընկերությունը ընդգրկվի որևէ բիզնես միավորումում:

Հազար ՀՀԴ

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

ա) Հասույթ

Ընկերության հիմնական գործունեությունը հետազոտության և զարգացման (ծրագրային ապահովման) ծառայությունների մատուցումն է իր միակ հաճախորդին՝ Մենթոր Գրաֆիկս Իռլանդիա Լիմիթիդ-ին (Mentor Graphics Ireland Limited), որը խմբի մայր ընկերությունն է:

Պայմանագրային մնացորդներ

Պայմանագրային ակտիվներ

Պայմանագրային ակտիվը հաճախորդին փոխանցված ապրանքների կամ ծառայությունների դիմաց հատուցման իրավունքն է: Եթե Ընկերությունը կատարում է ապրանքների կամ ծառայությունների փոխանցում գնորդին մինչև վերջինիս կողմից հատուցման վճարումը կամ մինչև այն պահը, երբ վճարումը դառնում է ստացման ենթակա, ապա Ընկերությունը պետք է ճանաչի պայմանագրային ակտիվ՝ հատուցման վճարման համար, որն էլ պայմանական է: Ընկերությունը չունի պայմանագրային որևէ ակտիվ, և հատուցման իրավունքը ձեռք է բերում կարճ ժամանակահատվածում, և հատուցման բոլոր իրավունքները անվերապահ են:

Առևտրային դեբիտորական պարտքեր

Դեբիտորական պարտքը ներկայացնում է Ընկերության անվերապահ իրավունքը հատուցման գումարի ստացման նկատմամբ (այսինքն՝ պահանջվում է միայն որոշակի ժամանակ մինչ վճարումը դառնա հատուցելի):

Պայմանագրային պարտավորություններ

Պայմանագրային պարտավորությունն ապրանքները կամ ծառայությունները հաճախորդին փոխանցելու պարտականությունն է, որի համար Ընկերությունը հաճախորդից ստացել է հատուցում (կամ գումարը դարձել է հատուցելի): Եթե հաճախորդը կատարում է վճարումը մինչև Ընկերության կողմից իրեն ապրանքներ կամ ծառայություններ փոխանցելը, ապա պայմանագրային պարտավորությունը ճանաչվում է վճարումը կատարելիս կամ վճարումը դառնում է հատուցելի (կախված այն բանից թե որն է ավելի վաղ ի հայտ գալիս): Պայմանագրային պարտավորությունները ճանաչվում են որպես հասույթ, երբ Ընկերությունը կատարում է պայմանագրով նախատեսված պարտականությունները:

բ) Արտարժույթներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները կազմելիս ֆունկցիոնալ արժույթից տարբեր արժույթներով գործարքները հաշվառվում են գործարքների ամսաթվերին Հայաստանի Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված փոխարժեքներով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածները վերագնահատվել են սույն ամսաթվի դրությամբ ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված փոխարժեքներով, որոնք կազմել են 480.14 ՀՀԴ 1 ԱՄՆ դոլարի դիմաց, 542.61 ՀՀԴ 1 եվրոյի դիմաց 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (2020թ.՝ 522.59 ՀՀԴ 1 ԱՄՆ դոլարի դիմաց, 641.11 ՀՀԴ՝ 1 եվրոյի դիմաց):

Ոչ դրամային հոդվածները չեն վերագնահատվել և չափվել են պատմական արժեքով (օգտագործելով գործարքի ամսաթվի փոխարժեքները):

գ) Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների միավորները չափվում են ինքնարժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները:

Ինքնարժեքը ներառում է գնման գինը՝ ներառյալ ներմուծման տուրքերը և չփոխհատուցվող հարկերը և ուղղակիորեն վերագրելի այլ ծախսերը: Երբ հիմնական միջոցի միավորը ներառում է տարբեր օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող հիմնական բաղադրիչներ, դրանք հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցի առանձին միավորներ:

Հազար ՀՀԴ

3 Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

գ) Հիմնական միջոցներ (շարունակություն)

Մաշվածության գումարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում ուղիղ գծային մեթոդով առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետում կամ ներառվում մեկ այլ ակտիվի ինքնարժեքում: Մաշվածությունը սկսվում է, երբ ակտիվները մատչելի են օգտագործման համար: Գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները հետևյալն են.

- ▶ Շենքեր – 20 տարի;
- ▶ Վարձակալված ակտիվի բարելավում – 5 տարի;
- ▶ Համակարգչային տեխնիկա և կապի սարքավորումներ – 3 տարի;
- ▶ Հարմարանքներ/կցամասեր և այլ հիմնական միջոցներ – 8 տարի

դ) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես չափվում են ինքնարժեքով: Հետագայում ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել ընկերության կողմից և ունեն սահմանափակ օգտագործման ժամկետ, հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Ամորտիզացիոն գումարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում ուղիղ գծային եղանակով՝ ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում:

ե) Վարձակալություններ

Ընկերությունը որպես վարձակալ

Ընկերությունը պայմանագրի սկզբում գնահատում է՝ արդյոք վերջինս վարձակալություն է կամ պարունակում է վարձակալության տարր: Վարձակալությունը պայմանագիր է, որով որոշակի ժամանակահատվածով, հատուցման դիմաց փոխանցվում է ակտիվի օգտագործման իրավունքը:

Ընկերությունը կիրառում է ճանաչման և չափման միասնական մոտեցում բոլոր վարձակալությունների համար, բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալության և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալության: Ընկերությունը ճանաչում է վարձակալության պարտավորությունը՝ կատարելու վարձակալական վճարներ և ակտիվների օգտագործման իրավունքը՝ ներկայացնելով դրանց հիմքում ընկած ակտիվների նկատմամբ օգտագործման իրավունքը:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Ընկերությունը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին (այսինքն՝ հիմքում ընկած ակտիվի օգտագործման համար հասանելի լինելու ամսաթվին): Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է ինքնարժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները, և ճշգրտվում են վարձակալության պարտավորությունների ցանկացած վերաչափման հետևանքով: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի ինքնարժեքը ներառում է վարձակալության ճանաչված պարտավորությունների գումարը, կատարված սկզբնական ուղղակի ծախսերը և վարձակալության վճարումները, որոնք կատարվել են մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ կամ դրանից առաջ՝ հանած վարձակալության գծով խրախուսավճարները: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը մաշվում է ուղիղ գծային եղանակով՝ վարձակալության ժամկետի և ակտիվների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով:

Եթե վարձակալված ակտիվի սեփականությունը փոխանցվում է Ընկերությանը վարձակալության ժամկետի վերջում կամ արժեքը արտացոլում է գնման օպցիոնի իրականացումը, մաշվածությունը հաշվարկվում է՝ օգտագործելով ակտիվի գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը նույնպես ենթակա է արժեզրկման:

Վարձակալության պարտավորություններ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը ճանաչում է վարձակալության պարտավորությունները, չափում վարձակալության վճարների ներկա արժեքով, որոնք էլ պետք է կատարվեն վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Վարձակալության վճարները ներառում են ֆիքսված վճարումներ (ներառյալ ըստ էության հաստատագրված վճարները)՝ հանած ցանկացած վարձակալության խրախուսում, փոփոխական վարձակալության վճարները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և մնացորդային արժեքի երաշխիքի գծով վճարման գումարները: Վարձակալության վճարները ներառում են նաև գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե վարձակալը խելամոռրեն համոզված է, որ կիրադրծի այդ օպցիոնը, և վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքների վճարումները, եթե վարձակալության ժամկետն արտացոլում է վարձակալի՝ վարձակալությունը դադարեցնելու օպցիոնի իրագործումը:

Հազար ՀՀԴ

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

ե) Վարձակալություններ (շարունակություն)

Վարձակալության գծով փոփոխական վճարները, որոնք կախված չեն ինդեքսից կամ դրույքից, ճանաչվում են ծախսերում (բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանց կատարումը հանգեցնում են պաշարների առաջացմանը) այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում տեղի է ունենում այդ վճարումներին հանգեցնող դեպք կամ իրավիճակ:

Վարձակալության գծով վճարների ներկա արժեքը հաշվարկելիս Ընկերությունն օգտագործում է իր լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ, քանի որ վարձակալության մեջ ներառված տոկոսադրույքը հեշտությամբ որոշելի չէ: Մեկնարկի ամսաթվից հետո վարձակալության պարտավորությունների գումարն ավելանում է՝ արտացոլելու տոկոսների կուտակումը և նվազեցվում է կատարված վարձակալության վճարումներով: Ի լրումն, վարձակալության պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը վերաչափվում է, եթե տեղի է ունենում ձևափոխություն, վարձակալության ժամկետի փոփոխություն, վարձակալության վճարների փոփոխություն (օրինակ՝ ապագա վճարումների փոփոխությունները, որոնք առաջանում են ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունքում, որն օգտագործվում է այդպիսի վարձակալության վճարումների որոշման համար) կամ հիմքում ընկած ակտիվի գնման օպցիոնի գնահատման փոփոխություն:

Կարճաժամկետ վարձակալություններ և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալություններ

Ընկերությունը կիրառում է կարճաժամկետ վարձակալության ճանաչման բացառությունը իր կարճաժամկետ վարձակալությունների համար (այսինքն՝ այն վարձակալությունները, որոնք ունեն 12 ամիս կամ պակաս վարձակալության ժամկետ՝ սկսած մեկնարկի օրվանից և չեն պարունակում գնման օպցիոն): Այն նաև կիրառում է փոքրարժեք ակտիվների վարձակալության ճանաչման բացառությունը գրասենյակային սարքավորումների վարձակալության համար, որոնք համարվում են փոքրարժեք: Կարճաժամկետ վարձակալության և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալության վճարումները վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում են որպես ծախս ուղիղ գծային մեթոդով:

զ) Ֆինանսական գործիքներ

Սկզբնական ճանաչումը և չափումը

Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են սկզբնական ճանաչման ժամանակ և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը, որոնք պարտքային գործիքներ են, կախված են ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի բնութագրերից և խմբի բիզնես մոդելից՝ դրանք կառավարելու համար: Բացառությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերի, որոնք չեն պարունակում էական ֆինանսավորման բաղադրիչ կամ որոնք համար Ընկերությունը կիրառել է գործնական նպատակահարմարությունը, Ընկերությունը սկզբնապես չափում է ֆինանսական ակտիվը իր իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի ծախսերը, այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը չի հաշվառվում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Առևտրային դեբիտորական պարտքերը, որոնք չեն պարունակում էական ֆինանսավորման բաղադրիչ, կամ որոնք համար Ընկերությունը կիրառել է գործնական նպատակահարմարություն մեկ տարի կամ պակաս մարման ժամկետ ունեցող պայմանագրերի համար, չափվում են ՖՀՄՍ 15-ով սահմանված գործարքի գնով:

Որպեսզի ֆինանսական ակտիվը դասակարգվի և չափվի ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, այն պետք է առաջացնի դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք «բացառապես մայր գումարի և վերջինիս վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են (SPPI): Այս գնահատումը կոչվում է SPPI թեստ և իրականացվում է գործիքի մակարդակով: Դրամական միջոցների հոսքեր ունեցող ֆինանսական ակտիվները, որոնք չեն հանդիսանում SPPI, դասակարգվում և չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով՝ անկախ բիզնես մոդելից:

Ընկերության ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելը վերաբերում է նրան, թե ինչպես է այն կառավարում իր ֆինանսական ակտիվները՝ դրամական միջոցների հոսքեր առաջացնելու նպատակով:

Բիզնես մոդելը որոշում է, թե արդյոք հոսքերը կառաջանան պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումից, ֆինանսական ակտիվների վաճառքից կամ երկուսից էլ:

Ֆինանսական ակտիվների գնումը կամ վաճառքը, որը կպահանջի ակտիվների առաքում շուկայում հաստատված կարգին համաձայն կամ պայմանագրով սահմանված ժամկետում (կանխավոր առևտուր), ճանաչվում է գործարքի ամսաթվին, այսինքն՝ այն ամսաթվին, երբ Ընկերությունը պարտավորվում է գնել կամ վաճառել ակտիվը:

Հազար ՀՀԴ

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

գ) Ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

Հետագա չափում

Հետագա չափման նպատակով ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են չորս դասերից մեկում.

- ▶ Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ (պարտքային գործիքներ);
- ▶ Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, որոնց կուտակված օգուտը և վնասը ապաճանաչման ժամանակ վերադասակարգվում է (պարտքային գործիքներ);
- ▶ Իրական արժեքով նախորոշված՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, որոնց կուտակված օգուտը կամ վնասը ապաճանաչման ժամանակ չի վերադասակարգվում (բաժնային գործիքներ);
- ▶ Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Ընկերությունը ճանաչում է «ակնկալվող պարտքային կորուստների (ECL) պահուստ բոլոր պարտքային գործիքների համար, որոնք չեն պահվում իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով: Ակնկալվող պարտքային կորուստները հիմնված են պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վճարվում են պայմանագրի համաձայն և բոլոր դրամական միջոցների հոսքերի, որոնք Ընկերությունն ակնկալում է ստանալ՝ զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքի մոտարկմամբ: Ակնկալվող դրամական հոսքերը կներառեն դրամական միջոցների հոսքեր՝ պահվող գրավի վաճառքից կամ այլ պարտքի բարելավման միջոցներից, որոնք անբաժանելի են պայմանագրային պայմաններից:

Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են երկու փուլով: Այն պարտքային ազդեցությունը, որի դեպքում վերջինիս ռիսկի զգալի աճ չի եղել սկզբնական ճանաչումից ի վեր, ակնկալվող պարտքային կորուստները տրամադրվում են պարտազանցման պահին հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում (12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ)՝ առաջացած կորուստների համար: Այն պարտքային ազդեցությունը, որի դեպքում սկզբնական ճանաչումից ի վեր եղել է ռիսկի զգալի աճ, պահանջում է կորստի պահուստ, որը պահպանվում է ամբողջ ժամանակահատվածում՝ անկախ պարտազանցման ժամկետից (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ):

Ցանկացած այլ ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով (որոնց մարման ժամկետը 12 ամսից ավելին է), ակնկալվող պարտքային կորուստները հիմնված են 12-ամսյա ցուցանիշների վրա: 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները կազմում են ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների համամասնությունը, որը բխում է ֆինանսական գործիքի պարտազանցման դեպքերից, որոնք հնարավոր են հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում: Այնուամենայնիվ, երբ ծագման պահից վարկային ռիսկի զգալի աճ է գրանցվել, պահուստը հիմնված կլինի ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա: Որոշելիս, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր և գնահատելիս ակնկալվող պարտքային կորուստները, Ընկերությունը հաշվի է առնում ողջամիտ և հիմնավոր տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց ավելորդ ծախսերի կամ ջանքերի: Սա ներառում է ինչպես քանակական, այնպես էլ որակական տեղեկատվություն և վերլուծություն՝ հիմնված Ընկերության պատմական փորձի և հայտնի վարկային գնահատականի վրա՝ ներառյալ ապագայի վերաբերյալ տեղեկատվություն:

Ընկերությունը ֆինանսական ակտիվը համարում է դեֆոլտ եղած, եթե դրա գծով պայմանագրային վճարումները 1 տարուց ավել ժամկետանց են: Այնուամենայնիվ, որոշակի դեպքերում, Ընկերությունը կարող է ֆինանսական ակտիվը համարել դեֆոլտ եղած, եթե ներքին կամ արտաքին տեղեկատվությունը ցույց է տալիս, որ հավանական չէ, որ Ընկերությունը մինչև Ընկերության կողմից պահվող որևէ պարտքային դիրքի ամրապնդումը հաշվի առնելը ամբողջությամբ կստանա պայմանագրային գումարը: Ֆինանսական ակտիվը դուրս է գրվում, եթե առկա չէ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի վերականգնման ողջամիտ ակնկալիք:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները վարկային արժեզրկված են: Ֆինանսական ակտիվը վարկային արժեզրկված է, երբ տեղի են ունեցել մեկ կամ մի քանի իրադարձություններ, որոնք վնասակար ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Հազար ՀՀԴ

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

Է) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Ամորտ օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ակտիվները ենթակա չեն ամորտիզացիայի և մաշվածության և ամեն տարի ստուգվում են արժեզրկման համար: Ակտիվները, որոնք ենթակա են ամորտիզացիայի, վերանայվում են արժեզրկման համար, երբ իրադարձությունները կամ հանգամանքների փոփոխությունները ցույց են տալիս, որ հաշվեկշռային արժեքը կարող է փոխհատուցելի չլինել: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է այն գումարով, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է դրա փոխհատուցվող գումարը:

Փոխհատուցվող գումարը գույք վաճառքի գնից և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է: Եթե ակտիվի փոխհատուցվող գումարը կամ դրամաստեղծ միավորը գնահատվում է դրա հաշվեկշռային արժեքից պակաս, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև դրա փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստները անմիջապես ճանաչվում են որպես ծախս, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորուստը դիտվում է որպես վերագնահատման նվազում:

Եթե արժեզրկումից կորուստը հետագայում հակադարձվում է, ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը ավելացվում է մինչև դրա փոխհատուցվող գումարի վերանայված մակարդակը, բայց այնպես, որ ավելացված հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը կորոշվեր, եթե նախորդ տարիներին ակտիվը կամ դրամաստեղծ միավորը արժեզրկված չլիներ: Արժեզրկումից կորստի հակադարձումը անմիջապես ճանաչվում է որպես եկամուտ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորստի ցանկացած հակադարձում դիտվում է որպես վերագնահատման աճ:

ը) Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ակտիվների, գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ արժեզրկման հայտանիշների համաձայն: Ֆինանսական ակտիվներն արժեզրկված են, երբ առկա են օբյեկտիվ ապացույցներ, որ ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի իրադարձություններն ազդել են ներդրման ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների համար արժեզրկման գումարը ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերությունն է՝ զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով: Արժեզրկման կորուստը նվազեցվում է բոլոր ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքից, բացառությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերի, որոնց հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է պահուստի միջոցով:

Բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների, եթե արժեզրկումից կորուստները հաջորդ ժամանակաշրջաններում նվազեցվում են և այդ նվազումը կարող է օբյեկտիվորեն կապված լինել արժեզրկումը ճանաչելուց հետո տեղի ունեցած իրադարձության հետ, նախկինում ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է շահույթի կամ վնասի միջոցով այնքանով, որքանով արժեզրկումը հակադարձելու օրվա դրությամբ ներդրման հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի ամորտիզացված արժեքին, որը կլինի, եթե արժեզրկումը չճանաչվեր:

Վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթերի առնչությամբ, իրական արժեքի ցանկացած աճ, որը հաջորդում է արժեզրկումից կորստին, ուղղակիորեն ճանաչվում է սեփական կապիտալում:

թ) Սեփական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրվող լրացուցիչ ծախսումները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալից նվազեցում՝ առանց որևէ հարկային ազդեցությունների:

Զբաղիված շահույթը (կամ կուտակված շահույթ/վնաս) ներառում է բոլոր ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների շահույթը:

ժ) Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Ընկերությունն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ տնտեսական օգուտների արտահոսք կպահանջվի պարտավորությունը մարելու համար: Եթե ազդեցությունը էական է, ապա պահուստները որոշվում են կանխատեսվող ապագա դրամական հոսքերը զեղչելով օգտագործելով դրույքաչափ, որը հաշվի չի առնում հարկման ազդեցությունը և արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ու այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերի ընթացիկ շուկայական գնահատումները:

Հազար ՀՀԴ

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

ի) Շահութահարկ

Շահութահարկը ներառում է ընթացիկ հարկը և հետաձգված հարկը: Ընթացիկ հարկը ժամանակաշրջանի հարկվող շահույթի գծով վճարման ենթակա շահութահարկի գումարն է՝ ճշգրտված նախորդ տարիների վճարման ենթակա գումարներով:

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվություններում առկա ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկվող շահույթը հաշվարկելիս օգտագործվող համապատասխան հարկային բազաների միջև ժամանակավոր տարբերություններից: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները սովորաբար ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար:

Հետաձգված հարկային ակտիվները սովորաբար ճանաչվում են բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների համար այնքանով, որքանով հավանական է, որ հետագայում կլինի բավականաչափ հարկվող շահույթ, որը կարող է նվազեցվել օգտագործելով այդ գումարները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում, եթե ժամանակավոր տարբերությունը առաջանում է գույքից կամ այլ ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման (բացառությամբ բիզնեսի միավորման) գործարքից, որը ազդեցություն չունի ոչ հարկվող շահույթի, ոչ էլ հաշվապահական շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են այն հարկային դրույքաչափերով, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն այն ժամանակաշրջանում, երբ պարտավորությունը մարվել է կամ ակտիվն իրացվել՝ հիմք ընդունելով հարկային դրույքաչափերը (և հարկային օրենքները), որոնք ուժի մեջ են մտել կամ ըստ էության ուժի մեջ կմտնեն մինչև հաշվետու ժամանակաշրջանը: Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և ակտիվների չափումն արտացոլում է հարկային հետևանքներում, որոնք առաջանում են, այնպես ինչպես Ընկերությունը ակնկալում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում վերականգնել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը:

յ) Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ

Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումը գործարք է, երբ կազմակերպությունը ապրանքներ կամ ծառայություններ է ստանում որպես իր բաժնային գործիքների փոխհատուցում, կամ պարտավորություններ կրում՝ հիմնված կազմակերպության բաժնետոմսերի կամ կազմակերպության այլ բաժնային գործիքների գնի վրա: Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումների գործարքները լինում են 3 տեսակի՝ սեփական կապիտալով, դրամական միջոցներով և ընտրովի մարվող (կողմերի պայմանավորվածությամբ):

- ▶ Գործարքը մարվում է սեփական կապիտալով, երբ կազմակերպությունը ստանում է ապրանքներ/ծառայություններ, որոնք մարվում են բաժնային գործիքների թողարկման միջոցով (այսինքն՝ բաժնետոմսեր կամ բաժնետոմսերի օպցիոններ):
- ▶ Գործարքը մարվում է դրամական միջոցներով, երբ կազմակերպությունը ստանում է ապրանքներ/ծառայություններ՝ արժեքով, որը հիմնված է կազմակերպության բաժնային գործիքների գնի վրա: Այսինքն, մոտավորապես այնպես է, կարծես կազմակերպությունը պետք է բաժնային գործիքներ թողարկեր դրամական միջոցների դիմաց, բայց դրամական միջոցներ ստանալու փոխարեն ստանում է ապրանքներ/ծառայություններ: Գուցե դժվար չէ հասկանալ, որ քանզի ձեռք բերված ապրանքների/ծառայությունների արժեքը հավասար է բաժնային գործիքների իրական արժեքին, բաժնային գործիքների թողարկումը միայն վճարման եղանակ է: Հետևաբար, դրամական միջոցներով մարվող տարբերակի համաձայն, բաժնային գործիքների թողարկումը միայն ֆինանսական պարտավորության մարման միջոց է:
- ▶ Գործարքը համարվում է ընտրովի սեփական կապիտալով կամ դրամական միջոցներով մարված, եթե կազմակերպությունը կամ գործընկերը հնարավորություն ունեն այն մարել սեփական կապիտալով կամ դրամական միջոցներով:

Ընկերությունը որդեգրել է Սիմենս ԷյՋի-ի (Siemens AG) բաժնետոմսերի վրա հիմնված ծրագրերին մասնակցող աշխատակիցների համար վերջինիս բաժնետոմսերի վրա հիմնված դրամական միջոցներով մարման մեթոդը: Սիմենս ԷյՋի-ն (Siemens AG) խմբի անդամ ընկերություն է, որը տրամադրում է կանխիկ վճարում՝ հիմնված իր բաժնետոմսերի գնի վրա: Այսպիսով, Ընկերությունը դրամական փոխանցումով մարում է բաժնետոմսերի վրա հիմնված պարգևատրման պարտավորությունը: Զանգի վճարման ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը հանդիսանում է և տրամադրող և գործատու, ապա նա է պատասխանատու բաժնետոմսերի վրա հիմնված պարգևատրման վճարման համար, և չի փոխհատուցվում:

Հազար ՀՀԴ

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

խ) Աշխատակիցներին տրամադրված փոխառություններ

Ընկերությունը աշխատակիցներին տրամադրում է մինչև երեք տարի ժամկետով անտոկոս փոխառություններ որպես լրացուցիչ հատուցում: Ինչպես ցանկացած այլ փոխառություն, այն համապատասխանում է ֆինանսական գործիքի սահմանմանը՝ համաձայն ՀՀՄՍ 39-ի և ՀՀՄՍ 9-ի: Երկու ստանդարտներն էլ պահանջում են ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես չափել իրենց իրական արժեքով (գումարած որոշ դեպքերում գործարքի հետ կապված ծախսերը): Փոխառության իրական արժեքը որոշելու համար Ընկերությունը կատարում է հետևյալ քայլերը.

1. Որոշում է նմանատիպ գործիքների շուկայական տոկոսադրույքը,
2. Փոխառության ապագա բոլոր դրամական հոսքերը զեղչում է այդ տոկոսադրույքով՝ դրանց ներկա արժեքին հասնելու համար:

Քանզի փոխառությունն անտոկոս է, վճարված դրամական միջոցների և իրական արժեքի միջև տարբերությունը դիտարկվում է որպես աշխատակիցներին հատուցում՝ համաձայն ՀՀՄՍ 19 կանոնների: Ընկերության մոտեցումն այն է, որ փոխառության ճանաչման տարում բոլոր հատուցումները ճանաչվում են ուղղակիորեն շահույթում/վնասում:

ծ) Հրապարակված, բայց դեռ ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ

Ստորև բացահայտված են այն ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են, բայց դեռ ուժի մեջ չեն մտել մինչև Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկման ամսաթիվը, և Ընկերությունը ողջամտորեն ակնկալում է, որ դրանք ազդեցություն կունենան իր բացահայտումների, ֆինանսական վիճակի կամ գործունեության վրա այն ժամանակ, երբ դրանք կկիրառվեն ապագա ամսաթվին: Ընկերությունը մտադիր է կիրառել դրանք ուժի մեջ մտնելուց հետո: Այլ ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնք հրապարակվել են, բայց դեռևս չեն գործում, ներկայացված չեն, քանզի դրանց կիրառումից Ընկերությունն ազդեցություն չի ակնկալում:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում. Պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ

2020 թ. հունվարին ՀՀՄՍ-ն փոփոխություններ է հրապարակել ՀՀՄՍ 1-ի 69-ից 76 պարբերություններում պարտավորությունները որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ դասակարգելու պահանջները հստակեցնելու համար: Փոփոխությունները պարզաբանում են.

- ▶ Ինչ է նշանակում մարումը հետաձգելու իրավունք;
- ▶ Որ հետաձգելու իրավունքը պետք է գոյություն ունենա հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտին;
- ▶ Որ դասակարգման վրա չի ազդում կազմակերպության՝ հետաձգելու իրավունքը օգտագործելու հավանականությունը;
- ▶ Որ միայն այն դեպքում, երբ փոխարկելի պարտավորության մեջ ներդրված ածանցյալ գործիքն ինքնին հանդիսանում է բաժնային գործիք, ապա պարտավորության պայմանները չեն ազդի դրա դասակարգման վրա:

Փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2023 թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Ընկերությունը ներկայումս գնահատում է փոփոխությունների ազդեցությունը իր ընթացիկ գործունեության վրա:

Հիմնական միջոցներ. մուտքեր նախքան նախանշված նպատակով օգտագործումը՝ ՀՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ

2020թ. մայիսին ՀՀՄՍ-ն թողարկել է «Հիմնական միջոցներ - մուտքեր նախքան նախանշված նպատակով օգտագործումը», որն արգելում է կազմակերպություններին հիմնական միջոցների արժեքից հանել այն արտադրված իրերի վաճառքից ստացված հասույթը, որը ստացվել է այդ ակտիվը ղեկավարության կողմից նախատեսված եղանակով օգտագործման համար անհրաժեշտ տեղանքի և վիճակի բերման ժամանակ: Փոխարենը, կազմակերպությունը ճանաչում է այդպիսի իրերի վաճառքից ստացված հասույթը և արտադրության ծախսերը՝ շահույթում կամ վնասում:

Փոփոխությունն ուժի մեջ է մտնում 2022թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար, և այն պետք է կիրառվի հետընթաց կերպով այն հիմնական միջոցների վրա, որոնք պատրաստ են օգտագործման համար, երբ կազմակերպությունը կիրառում է փոփոխությունն առաջին անգամ:

Ակնկալվում է, որ փոփոխություններն էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության վրա:

Հազար ՀՀԴ

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

ծ) Հրապարակված, բայց դեռ ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ (շարունակություն)

Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում - Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 8 ստանդարտում

2021 թվականի փետրվարին ՀՀՄՍ-ն փոփոխություններ է հրապարակել ՀՀՄՍ 8-ում, որտեղ ներկայացված է «հաշվապահական հաշվառման գնահատումների» սահմանում: Փոփոխությունները պարզաբանում են հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների և սխալների ուղղման տարբերությունը: Ինչպես նաև, դրանք պարզաբանում են, թե ինչպես են կազմակերպությունները օգտագործում չափման հիմունքները և ելակետային տվյալները՝ հաշվապահական հաշվառման գնահատումներ մշակելու համար:

Փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2023 թվականի հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար և կիրառվում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և հաշվապահական հաշվառման գնահատումների փոփոխությունների նկատմամբ, որոնք տեղի են ունենում այդ ժամանակաշրջանի սկզբին կամ դրանից հետո: Վաղաժամկետ կիրառումը թույլատրելի է, եթե այդ փաստը բացահայտվում է: Ակնկալվում է, որ փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

4. Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

	Համակարգ չային տեխնիկա և կապի սարքավորումներ	Տնտեսական ապրանքներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Վարձակալված ակտիվի բարելավում	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	Կառուցման ընթացքում գտնվող հիմնական միջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	820,671	510,761	375,891	1,427,027	1,081,525	–	41,765	4,257,640
Ավելացումներ	14,570	–	46,892	2,569	3,664	–	622	68,317
Օտարումներ	(14,560)	–	–	–	–	–	–	(14,560)
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	820,681	510,761	422,783	1,429,596	1,085,189	–	42,387	4,311,397
Ավելացումներ	19,788	–	65,147	–	1,801,111 (1,085,189)	9,302	205	1,895,553
Օտարումներ	(38,643)	–	(62,221)	–	–	–	–	(1,186,053)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	801,826	510,761	425,709	1,429,596	1,801,111	9,302	42,592	5,020,897
Կուտակված մաշվածություն								
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	708,989	468,826	238,608	1,228,919	492,710	–	39,769	3,177,821
Փոփոխություններ տարվա ընթացքում	57,194	22,192	65,896	117,343	498,764	–	1,310	762,699
Օտարումներ	(14,560)	–	–	–	–	–	–	(14,560)
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	751,623	491,018	304,504	1,346,262	991,474	–	41,079	3,925,960
Մաշվածքի հաշվարկ	42,024	12,548	43,873	22,987	383,894	–	1,139	506,465
Օտարումներ	(38,643)	–	(59,648)	–	(1,085,189)	–	–	(1,183,480)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	755,004	503,566	288,729	1,369,249	290,179	–	42,218	3,248,945
Հաշվեկշռային արժեք 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	69,058	19,743	118,279	83,334	93,715	–	1,308	385,437
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	46,822	7,195	136,980	60,347	1,510,932	9,302	374	1,771,952

Հազար ՀՀԴ

4. Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ (շարունակություն)

2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցները ներառում են ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ՝ 2,758,502 հազար ՀՀԴ (2020թ.-ին՝ 1,088,613 հազար ՀՀԴ)։

5. Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

	2021	2020
Ընթացիկ		
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր Մենթոր Գրաֆիկս Իռլանդիայից (Mentor Graphics Ireland)	479,751	330,746
Փոխհատուցման ենթակա ԱԱՀ	113,930	144,813
Տրված կանխավճարներ	103,229	70,998
Այլ հարկային դեբիտորական պարտքեր	5,889	1,964
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր Մենթոր Գրաֆիկս Կորպորեյշնից (Mentor Graphics Corporation US)	–	3,449
	702,799	551,970

6. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները կազմված են հետևյալ հոդվածներից՝

	2021	2020
Բանկային հաշիվների մնացորդներ	171,896	188,993
Ընդամենը	171,896	188,993

7. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

	2021	2020
Կրեդիտորական պարտքեր աշխատակիցներին	482,182	379,575
Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր	52,673	32,322
Վճարման ենթակա հարկեր	–	18,226
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	–	2,075
Ընդամենը	534,855	432,198

8. Վարձակալության գծով պարտավորություններ

Ստորև բերված են վարձակալության պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները և ժամանակաշրջանի շարժը։

	2021	2020
Ընթացիկ վարձակալության գծով պարտավորություններ		
Հունվարի 1-ի դրությամբ	104,275	612,822
Ավելացումներ	543,019	3,662
Կուտակված տոկոսներ	144,396	32,115
Վճարումներ	(478,060)	(544,324)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	313,630	104,275

Հազար ՀՀԴ

8. Վարձակալության գծով պարտավորություններ (շարունակություն)

	2021	2020
Ոչ ընթացիկ վարձակալության գծով պարտավորություններ		
Հունվարի 1-ի դրությամբ	–	–
Ավելացումներ	1,801,111	–
Նվազեցումներ (ընթացիկ մաս)	(543,019)	–
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,258,092	–

9. Հարկում

	2021	2020
Ընթացիկ հարկ	70,556	120,844
Հետաձգված հարկ	(2)	(25,118)
Ընդամենը	70,554	95,726

Արդյունավետ տոկոսադրույքները տարբերվում են հարկային դրույքաչափերից: Ստորև ներկայացված է շահութահարկի գծով ծախսի համապատասխանեցումը՝ համաձայն շահութահարկի փաստացի դրույքաչափի:

	2021	2020
Շահույթ մինչև հարկումը	121,211	267,805
Հարկային դրույքաչափ	18%	18%
Շահութահարկի գծով ծախս՝ հաշվարկված հարկային դրույքաչափով	21,818	48,205
Այլ մշտական տարբերություններ	48,736	47,521
Ընդամենը շահութահարկի ծախսեր	70,554	95,726

2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները և դրանց շարժը ներառում են՝

	1 Հունվարի 2021	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	31 Դեկտեմբերի 2021
Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	156,830	(277,032)	(120,202)
Աշխատակիցներին տրված փոխառությունների գծով ակտիվներ	3,086	104	3,190
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	68,323	16,240	84,563
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված պարգևատրում	16,941	(3,450)	13,491
Վարձակալության գծով պարտավորություն	18,770	264,140	282,910
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվներ	263,950	2	263,952

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ 2020թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և դրանց շարժը՝

	1 Հունվարի 2020	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	31 Դեկտեմբերի 2020
Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	54,034	102,796	156,830
Աշխատակիցներին տրված փոխառությունների գծով ակտիվներ	4,395	(1,309)	3,086
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	62,157	6,166	68,323
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված պարգևատրում	7,938	9,003	16,941
Վարձակալության գծով պարտավորություն	110,308	(91,538)	18,770
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվներ	238,832	25,118	263,950

Հազար ՀՀԴ

9. Հարկում (շարունակություն)

Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են այնքանով, որքանով հավանական է, որ հասանելի կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վստահությունները և հարկային զեղչերը: Ընկերությունը գնահատել է, որ այն կգեներացնի բավականաչափ հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 263,952 հազար ՀՀ դրամ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները (2020թ. դեկտեմբերի 31՝ 263,950 հազար դրամ):

10. Կապիտալ**Բաժնետիրական կապիտալ**

2021 և 2020 թվականների դեկտեմբերի 31-ին Ընկերության գրանցված և վճարված կանոնադրական կապիտալը կազմել է 100,000 ՀՀԴ: Ընկերության կանոնադրության համաձայն՝ բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 20 սովորական բաժնետոմսից, որոնք ունեն յուրաքանչյուրը 5000 ՀՀ դրամ անվանական արժեք:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն պարբերաբար ստանալու շահաբաժիններ, ինչպես նաև՝ ժողովներում մեկ բաժնետոմսի դիմաց մեկ ձայնի իրավունք:

11. Հասույթ

	2021	2020
Հասույթ հետազոտության և զարգացման (ծրագրային ապահովման) ծառայությունների մատուցումից	3,638,974	4,179,101
Ընդամենը	3,638,974	4,179,101

Ընկերության հիմնական գործունեությունը իր մայր ընկերությանը՝ Մենթոր Գրաֆիկա Իռլանդիա Լիմիթիդ-ին (Mentor Graphics Ireland Limited) հետազոտության և զարգացման (ծրագրային ապահովման) ծառայությունների մատուցումն է: Ամբողջ հասույթը վերագրվում է մայր ընկերությանը մատուցված ծառայություններին (Ծանոթագրություն 15):

12. Աշխատավարձ և այլ հատուցումներ աշխատակիցներին

	2021	2020
Աշխատավարձ և այլ վարձատրություններ	2,597,377	2,870,403
Այլ հատուցումներ աշխատակիցներին	27,158	31,043
Ընդամենը	2,624,535	2,901,446

13. Վարչական և այլ գործառնական ծախսեր

	2021	2020
Խորհրդատվական ծախսեր	77,798	51,723
Անվտանգության ծախսեր	35,076	34,461
SS ծառայություններ	32,030	5,434
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	26,194	22,948
Հեռահաղորդակցության ծախսեր	19,355	34,122
Սպասարկման ծախսեր	9,417	21,162
Ապահովագրական ծախսեր	5,627	6,447
Բանկային ծառայությունների ծախսեր	609	521
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	–	48,220
Այլ ծախսեր	25,481	19,660
Ընդամենը	231,587	244,698

14. Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ

Վճարումների պլան

Շնորհված և հետ ստացված բաժնետոմսերի պլանի (Granted & Forfeited Stock Plan) համաձայն՝ Սիմենս ԷյՋի-Ն (Siemens AG), իր հայեցողությամբ, կարող է բաժնետոմսերի օպցիոններ տրամադրել Ընկերության աշխատակիցներին: Բաժնետոմսերի պլանի շրջանակներում օպցիոնի յուրաքանչյուր շնորհում հաստատվում է վերջինիս իրավատիրոջ և Մայր ընկերության միջև կնքված բաժնետոմսերի օպցիոն համաձայնագրով: Բաժնետոմսերի օպցիոնի յուրաքանչյուր պայմանագրում նշվում է իրացման գինը և ամսաթիվը, երբ օպցիոնի ցանկացած մասնաբաժինը դառնում է իրացվելի: Շնորհված բաժնետոմսերի օպցիոնների իրական արժեքը գնահատվում է շնորհման ամսաթվին՝ օգտագործելով Բլեք Սքուլ (Black-Scholes) մոդելը, հաշվի առնելով այն պայմանները, որոնցով շնորհվել են բաժնետոմսերի օպցիոնները:

Շարժը տարվա ընթացքում

Ստորև ներկայացված է տարվա ընթացքում բաժնետոմսերի օպցիոնների (բացառությամբ - բաժնետոմսի գնի աճից օգտվելու իրավունքից) քանակը և դրանց իրացման միջին կշռված գները (ԻՄԿԳ/WAEP):

	2021 Քանակ	2021 ԻՄԿԳ (Եվրո)	2020 ԻՄԿԳ (Եվրո)	2020 ԻՄԿԳ (Եվրո)
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	4,146.5	146,535.68	3,410	120,732.58
Տարվա ընթացքում շնորհված	1,948	68,841.55	3,002	106,287.16
Տարվա ընթացքում հետ ստացված	(127)	(4,488.13)	(1,264.5)	(44,770.19)
Տարվա ընթացքում իրացված	(2,059)	(72,764.25)	(1,001)	(35,440.86)
Ժամանակաշրջանի ընթացքում գործողության ժամկետը լրացած	-	-	-	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,908.50	138,124.85	4,146.5	146,808.7

Ստորև աղյուսակներում ներկայացված են համապատասխանաբար 2021 և 2020 թվականների դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների երեք պլանների համար օգտագործված մոդելների տվյալները: Դրանք գնահատվում են բաժնետոմսի գնով՝ հանած շահաբաժինները և ակնկալվող շահաբաժինները մինչև իրավունքի առաջացման ժամանակաշրջանի ավարտը:

	2021	2020
Չափման ամսաթվի դրությամբ միջին կշռված իրական արժեք (EUR)	35.34	35.40545

15. Կապակցված կողմերի միջև գործարքները

Ստորև ներկայացված են համապատասխան ֆինանսական տարվա ընթացքում կապակցված կողմերի միջև կատարված գործարքների ընդհանուր գումարները և մնացորդները յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում:

	Տարի	Իրացում կապակցված կողմերին	Ձեռքբերում կապված կողմերից	Կապակցված կողմերի դեբիտորական պարտքեր	Կապակցված կողմերի կրեդիտորական պարտքեր
Մայր ընկերություն	2020	4,179,101	-	330,746	-
	2021	3,638,974	-	479,751	18,605
Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող ընկերություններ	2020	-	59,317	3,449	11,739
	2021	-	109,375	-	17,448

Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Ընկերությունը Ծառայության պայմանագիր է կնքել Մենթոր Գրաֆիկս Իռլանդիա Լիմիթիդ-ի (Mentor Graphics Ireland Limited) հետ, որին տրամադրում է հետազոտության և զարգացման (ծրագրային ապահովման մշակում/վեբ հավելվածների ստեղծում) ծառայություններ, և Սիմենս ԷյՋի-Ն (Siemens AG), Սիմենս ԷսԷյ-ի (Siemens S.A.) հետ, որոնցից ստանում է աջակցության ծառայություններ: Բոլոր ընկերությունները գտնվում են ընդհանուր հսկողության տակ:

15. Կապակցված կողմերի միջև գործարքները (շարունակություն)

Սիմենս Ինդաստրի Սոֆթվեր ՓԲԸ-ի (Siemens Industry Software CJSC) հիմնական ղեկավար անձնակազմին տրված փոխհատուցում

	2021	2020
Աշխատակիցներին տրված կարճաժամկետ հատուցումներ	44,147	43,667
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ	4,005	3,759
Ընդամենը փոխհատուցման գումարներ հիմնական ղեկավար անձնակազմին	48,152	47,426

16. Ռիսկի կառավարում

Ընկերությունն իր գործունեության միջոցով ենթարկվում է հետևյալ ֆինանսական ռիսկերի՝ վարկային ռիսկ, շուկայական ռիսկ, իրացվելիության ռիսկ: Հետևաբար, Ընկերության նպատակն է հասնել համապատասխան հավասարակշռության ռիսկի և եկամտաբերության միջև և նվազագույնի հասցնել ազդեցությունը Ընկերության ֆինանսական գործունեության վրա:

Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկն այն ռիսկն է, երբ Ընկերությունը կարող է կրել ֆինանսական կորուստներ՝ երրորդ կողմից Ընկերության նկատմամբ իր պարտավորությունները չկատարելու հետևանքով: Վարկային ռիսկը առաջանում է բանկային հաշիվներից, առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերից: Չմարված առևտրային դեբիտորական պարտքը վերաբերում է Մայր ընկերությանը, և հնարավոր չհավաքագրման ռիսկը գնահատվում է ցածր:

Պարտքային ռիսկը առաջանում է նաև դրամական միջոցներից և դրանց համարժեքներից: Ընկերությունն իր միջոցները տեղաբաշխում է Հայաստանի խոշորագույն բանկերից մեկում:

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, երբ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կարող են տատանվել շուկայական գների փոփոխության պատճառով: Շուկայական ռիսկը ներառում է երեք տեսակի ռիսկ՝ տոկոսադրույքի ռիսկ, արժույթային ռիսկ և գների այլ ռիսկ, ինչպիսիք են սեփական կապիտալի գնի ռիսկը և ապրանքային ռիսկը:

Ընկերությունը չի ենթարկվում տոկոսադրույքի ռիսկի, քանի որ այն չի տիրապետում լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների: Ընկերությունը գործառնություններ չունի բաժնային գործիքների և ապրանքների հետ և չի ենթարկվում սեփական կապիտալի գնի և ապրանքների գնի ռիսկերին:

Արտարժույթային ռիսկն այն ռիսկն է, երբ իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կարող են տատանվել արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության պատճառով:

Այլ արժույթով արտահայտված ակտիվների և պարտավորությունների համար Ընկերությունը կիրառում է Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի հրապարակած փոխարժեքները հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը ներկայացված է ստորև (արտարժույթի միավորի արժեքը արտահայտված ՀՀ դրամով):

	ՀՀ ԿԲ փոխարժեքը	
	31 դեկտեմբերի 2021	31 դեկտեմբերի 2020
	AMD	AMD
1 USD	480.14	522.59
1 EUR	542.61	641.11

Հազար ՀՀԴ

16. Ռիսկի կառավարում (շարունակություն)**Արժույթային ռիսկ**

Արժույթային ռիսկն այն ռիսկն է, որի դեպքում ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կարող են տատանվել արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության պատճառով: Արժույթային ռիսկը շուկայական ռիսկի բաղադրիչ մաս է, որն էլ, ռիսկ է երբ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կարող է տատանվել շուկայական գների փոփոխության պատճառով:

Չգայունության վերլուծությունը ներկայացվում է ամենատարածված արժույթի համար, որը սովորաբար օգտագործվում է, և որի նկատմամբ կազմակերպությունը կարող է զգայուն լինել: Չնայած այս տեսությանը, արտարժույթային ռիսկը չի ազդում ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները արտահայտված են ֆունկցիոնալ արժույթով:

Արժույթային ռիսկի ազդեցությունը

Ստորև բերված աղյուսակները ցույց են տալիս արժույթը, որի նկատմամբ Ընկերությունը 2020 և 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իր դրամային և ոչ դրամային ակտիվների վրա ունի աննշան ազդեցություն: Վերլուծությունը ցույց է տալիս եկամտի վրա հայկական դրամի նկատմամբ արժույթի փոխարժեքի ողջամիտ հնարավոր փոփոխության ազդեցությունը՝ մնացած բոլոր փոփոխականների անփոփոխ լինելու պարագայում: Աղյուսակում բացասական գումարը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքներում կամ սեփական կապիտալի հնարավոր զուտ նվազումը, մինչդեռ դրական գումարը արտացոլում է հնարավոր զուտ աճը:

	EUR- անվանական արժեք 2021		EUR- անվանական արժեք 2020	
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	17,448		11,739	
	Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխություն %- ով 2021թ.-ին	Ազդեցությունը մինչև հարկումը շահույթի վրա 2021	Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխություն %- ով 2020 թ.-ին	Ազդեցությունը մինչև հարկումը շահույթի վրա 2020
Արժույթ				
EUR	8.50% (8.50%)	(1,483) 1,483	8.50% (8.50%)	(998) 998

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Ընկերությունը չի կարողանա կատարել իր վճարման պարտավորությունները, երբ դրանք ենթակա են վճարման: Ղեկավարությունը շարունակաբար վերահսկում է Ընկերության իրացվելիությունը՝ ապահովելու անհրաժեշտ դրամական հոսքերը գործառնական գործունեության նպատակով: Ընկերության առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը սովորաբար կարճաժամկետ են և մարվում են 3 ամսվա ընթացքում, սակայն որոշ պարտավորություններ ունեն մարման համեմատաբար երկարաձգված ժամկետ: Ընկերությունը չունի փոխառություն, հետևաբար բոլոր դրամական միջոցների մուտքերը բացառապես հիմնված են իրացումից հասույթի վրա, որը նույնպես հավաքագրվում է կարճաժամկետ հիմունքներով: Ընկերությունը կառավարում է իր իրացվելիության պահանջները՝ մշտադիտարկելով երկարաժամկետ ֆինանսական պարտավորությունների գծով պարտքի սպասարկումների պլանավորված վճարումները, ինչպես նաև կանխատեսվող դրամական միջոցների հոսքերը ամենօրյա գործունեությունում:

Որոշ քանակական ցուցանիշներ ներկայացված են ստորև աղյուսակում՝ ղեկավարության կողմից կատարված որակական վերլուծությունները ավելի լավ ներկայացնելու համար:

2021թ. դեկտեմբեր 31-ի դրությամբ	Հաշվեկշ- ռային արժեք	Դրամական միջոցների պայմանագր ային հոսքեր	Ցպահանջ և մինչև 2 ամիս	2-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավել
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	534,855	534,855	486,085	48,770		—
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,571,722	1,940,325	77,099	385,495	1,477,731	—
Ընդամենը չգեղջված ֆինանսական պարտավորություններ	2,106,577	2,475,180	563,184	434,265	1,477,731	—

Հազար ՀՀԴ

16. Ռիսկի կառավարում (շարունակություն)

2020թ. դեկտեմբեր 31-ի դրությամբ	Հաշվեկշ- ռային արժեք	Դրամական միջոցների պայմանագր ային հոսքեր	Ցպահանջ և մինչև 2 ամիս	2-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավել
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	411,897	411,897	368,230	43,667	–	–
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	104,275	105,414	105,414	–	–	–
Ընդամենը չզեղչված Ֆինանսական պարտավորություններ	516,172	517,311	473,644	43,667	–	–

17. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած դեպքեր

Ստորև ներկայացված են հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած դեպքերը՝

1) 08.04.2022 - Ընկերության միակ բաժնետիրոջ անվան փոփոխություն Մենթոր Գրաֆիկս Իռլանդիա Լիմիթիդ-ից (Mentor Graphics (Ireland) Limited) Սիմենս Ինդաստրի Սոֆտվեր Լիմիթիդ-ի (Siemens Industry Software Limited):